

**Výročná správa
Katedry histórie
Filozofickej fakulty
Katolíckej univerzity v Ružomberku
za rok 2024**

Ružomberok

2024

I. INFORMÁCIE

Názov katedry:	Katedra histórie
Vedúci katedry:	Mgr. Miroslav Huťka, PhD.
Členovia katedry:	doc. Mgr. Marek Babic, PhD. doc. PhDr. Peter Olexák, PhD. PhDr. Michal Marťák, PhD. Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník, PhD.
Doktorandi:	Mgr. Annamária Admačíková Mgr. Katarína Jančová Mgr. Samuel Červeňanský (do 26. 8. 2024) Mgr. Štefan Dvorský RNDr. Kamila Píšová Mgr. Matej Tatarka (do 22. 8. 2024) Mgr. Stanislav Žlnay (do 22. 8. 2024)
Externí spolupracovníci:	Mgr. Tomáš Godiš, PhD. Mgr. Ján Golian, PhD. PhDr. Marián Soják, PhD. Mgr. Viliam Vaš doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc. PaedDr. Jozef Zentko, PhD. prof. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD.

Vyhlásenie o poslaní:

Poslaním katedry histórie je poskytovať kvalitné univerzitné vzdelávanie a formáciu v duchu katolíckej, intelektuálnej a akademickej tradície. Prostredníctvom inštitucionálnych partnerstiev posilňovať spoluprácou s praxou v procese výchovy a vzdelávania, ako aj zvyšovať kvalitu a atraktivitu študijného programu.

Stručná charakteristika hlavných úloh:

Medzi hlavné úlohy katedry histórie patrí rozvoj historickej vedy vo vybraných oblastiach výskumu. Vedecká činnosť členov katedry sa zameriava najmä na rozvoj poznania v oblastiach ako kultúrne dejiny alebo cirkevné dejiny, ktoré sú prirodzeným priestorom, kde naši odborníci nachádzajú svoje výskumné otázky. Za týmto účelom sa rozvíjajú aj rôzne partnerstvá na úrovni regionálnej, štátnej, ale aj medzinárodnej. Veľmi dobré kontakty na katedra histórie s historikmi z okolitých štátov alebo zo Spojenými štátmi americkými. Členovia katedry sú zastúpení v rôznych vedeckých radách a v redakčných radách časopisov.

Veľmi dôležitou oblasťou, na ktorej katedra histórie pracuje je rozvoj vzdelávania, kde sa snaží aplikovať najnovšie trendy vývoja didaktiky a historickej vedy.

Medzinárodné členstvá a partnerstvá

doc. Mgr. Marek Babic, PhD.

člen redakčnej rady časopisu Scientific Herald of Uzhhorod University, Series: History

člen Vedeckej rady Slovenského historického ústavu v Ríme

doc. PhDr. Peter Olexák, PhD.:

člen Vedeckej rady Slovenského historického ústavu v Ríme

člen redakčnej rady Наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки

Mgr. Miroslav Huťka, PhD.

člen redakčnej rady časopisu Scientific Herald of Uzhhorod University, Series: History.

člen redakčnej rady časopisu Наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки

PhDr. Michal Marťák, PhD.

člen redakčnej rady časopisu Scientific Herald of Uzhhorod University, Series: History.

člen redakčnej rady časopisu Наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки

II. PREHLAD NAJDÔLEŽITEJŠÍCH UDALOSTÍ V ROKU 2024

Aktivity a podujatia pre verejnosť, študentov a zamestnancov

Zorganizované podujatia:

Hosťovské prednášky na katedre:

- **MUDr. Ľubomír Benčo, PhD.,** hosťovská prednáška s názvom Utrpenie Krista z medicínskeho hľadiska. Prednáška sa uskutočnia dňa 15. 11. 2024 v rámci Týždňa vedy na KU.
- **PhDr. Miroslava Lazníová,** hosťovská prednáška s názvom G. F. Berzeviczy a jeho cesta k lepšiemu zajtrajšku, ktorá sa uskutočnila dňa 15. 11. 2024 v rámci Týždňa vedy na KU.
- **Mgr. Matej Tatarka, PhD.,** hosťovská prednáška s názvom: Nové poznatky z výskumu Zbojníckeho hradu nad Solivarom, ktorá sa uskutočnila 20. 11. 2024. Prednáška sa uskutočnila v rámci cyklu Stretnutí s absolventami katedry histórie.
- **Mgr. Rastislav Molda, PhD.,** hosťovská prednáška s názvom Marketingový úspech litovskej bryndze na prelome 19. a 20. storočia, ktorá sa uskutočnila 3. 12. 2024. Prednáška sa uskutočnila v rámci cyklu Stretnutí s absolventami katedry histórie.

Vybrané významné konferencie členov katedry:

- Vladimír Olejník: Výnimočný človek, výnimočný život, výnimočné dielo: arcibiskup Ján Ladislav Pyrker. Konferencia „Mauzóleum Štefana Pyrkeru v Hornom Jatove“ Lokálna konferencia. Obecný úrad Trnovec nad Váhom, Krajský pamiatkový úrad Nitra, Štátny archív v Nitre, 24. septembra 2024, Trnovec nad Váhom.
- Vladimír Olejník: Peripetie každodennosti: Život a Spišskom hrade v ranom novoveku. Konferencia „Hrady a hradné panstvá: Pohľad zvnútra“. Medzinárodná konferencia. Ľubovnianske múzeum – Hrad v Starej Ľubovni, 12. – 14. novembra 2024, Hrad Stará Ľubovňa.
- Vladimír Olejník: Epidémie 17. storočia na Spiši očami súdobých kronikárov a ich odraz v kultúrnej krajiny. Konferencia „Epidémie v Uhorsku v 16. – 19. storočí. Járványok Magyarországon a 16. – 19. században“. Medzinárodná konferencia. Centrum excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu Prešovskej univerzity, Inštitút histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity, 10. – 11. decembra 2024, Prešovská univerzita v Prešove.

Ocenenia študentov a zamestnancov

- Doc. Mgr. Marek Babic, PhD. bol ocenený primátora Mesta Ružomberok JUDr. Ľubomírom Kubáňom Pamätným listom pri príležitosti sviatku Dňa učiteľov, za vynikajúce výsledky v oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu. (marec 2024),
- Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník, PhD. bol v roku 2024 ocenený Cenou dekana Filozofickej fakulty KU v Ružomberku za vynikajúcu pedagogickú činnosť.

III. INFORMÁCIE O POSKYTOVANOM VYSOKOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ

3.1 Študijné odbory a programy

Katedra histórie FF KU zabezpečovala v roku 2024 osem študijných programov:

História jednoodborová Bc.,

História jednoodborová Mgr.,

História medziodborová (Anglistika a amerikanistika/filozofia) Bc.,

História medziodborová (Anglistika a amerikanistika/filozofia) Mgr.,

Učiteľstvo histórie v kombinácii Bc.,

Učiteľstvo histórie v kombinácii Mgr.,

Učiteľstvo histórie – Rozširujúce štúdium,

História PhD.

Bakalársky študijný program

Ciele vzdelávania

1. Nadobudnúť základné zručnosti a návyky, ktoré budú viesť k zdôvodnenému a kritickému poznaniu minulosti.
2. Získať široké vedomosti o politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych dejinách ľudskej spoločnosti a osvojiť si teoretické a metodologické základy historickej vedy.
3. Identifikovať a vyhľadať historické pramene a zdroje informácií a osvojiť si kritický prístup k primárnej a sekundárnej literatúre.
4. Interpretovať dôkazy a historickú argumentáciu, vytvárať primerané historické vysvetlenia s využitím interdisciplinárneho prístupu. Samostatne formulovať svoje závery a prezentovať ich ústnou a písomnou formou.
5. Rozvíjať znalosti o faktoroch, ktoré formovali historické zmeny v širokom meradle. Flexibilne sa adaptovať v meniacom sa prostredí a osvojiť si návyky pre celoživotné vzdelávanie v rámci profesijného pôsobenia.

Profil absolventa

Absolvent bakalárskeho študijného programu história (jedno-odbor) získa úplné vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v študijnom odbore historické vedy. Absolvent prvého stupňa vysokoškolského štúdia odboru jednoodborová história sa dokáže samostatne orientovať v jednotlivých historických obdobiach. Vie vyhľadávať, zhromažďovať a triediť pramene a literatúru, v ktorej sa primerane orientuje. Ústnou a písomnou formou dokáže zaujať stanoviská, ktoré vie na patričnej úrovni zdôvodniť. Dokáže samostatne pracovať na zadaných úlohách, projektoch s historickým kontextom, v ktorých dokáže využívať výsledky výskumu aj iných, príbuzných odborov. Okrem interdisciplinárneho prístupu dokáže využívať nové prístupy pri riešení problémov, ktoré vychádzajú zo znalostí histórie. Je pripravený na kontinuálne vzdelávanie.

Magisterský študijný program

Ciele vzdelávania študijného programu

1. Rozšíriť si zručnosti a návyky vedúce k zdôvodnenému a kritickému poznaniu minulosti a zvládnuť kompetencie odborne interpretovať obsah poznania.
2. Získať komplexné a hlboké vedomosti o politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych dejinách ľudskej spoločnosti a osvojiť si teoretické a metodologické základy historickej vedy.
3. Identifikovať, vyhľadať a posúdiť zdroje informácií. Kriticky pristupovať k primárnej a sekundárnej literatúre. Adekvátne zhodnotiť historickú argumentáciu a historické rozprávanie.
4. Vytvárať komplexnejšie historické vysvetlenia, analyzovať a interpretovať historické dôkazy, uplatňovať relevantné metódy a teórie historického výskumu. Klásť kritické otázky o minulosti a samostatne a tvorivo sa vyjadrovať k historickým udalostiam a procesom.
5. Aplikovať historické vedomosti, zručnosti a návyky na problémy súčasného sveta. Flexibilne sa adaptovať v meniacom sa prostredí a prehĺbiť si návyky pre celoživotné vzdelávanie v rámci profesijného pôsobenia.

Profil absolventa

Absolvent magisterského študijného programu história (jedno-odbor) získa úplné vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore historické vedy. Absolvent druhého stupňa vysokoškolského štúdia odboru jednoodborová história sa dokáže samostatne orientovať v jednotlivých historických obdobiach a vo vybraných problémoch histórie. Vie samostatne vyhľadávať, zhromažďovať a triediť pramene a literatúru, v ktorej sa výborne orientuje. Ústnou a písomnou formou dokáže zaujať stanoviská, ktoré vie na vedeckej úrovni argumentovať. Dokáže samostatne alebo tímovo pracovať na zadaných úlohách, projektoch, v ktorých dokáže využívať výsledky výskumu aj iných príbuzných odborov. Okrem interdisciplinárneho prístupu dokáže využívať aj nové prístupy pri riešení problémov, ktoré vychádzajú z komplexnej znalosti histórie.

Doktorandský študijný program

Ciele vzdelávania študijného programu

Študent je schopný nezávislého, kritického a analytického myslenia vo vzťahu k histórii s interdisciplinárnym prístupom. Poskytnúť rozsiahle všeobecné vedomosti z histórie a naučiť študenta samostatne identifikovať nové problémy historického výskumu. Študent vie samostatne zvoliť optimálne metódy základného a aplikovaného historického výskumu s cieľom priniesť nové poznatky a interpretácie. Dokáže aplikovať závery svojho výskumu v komplexnej rovine rozvoja historickej vedy a prezentovať ich ústnou aj písomnou formou na domácich aj zahraničných fórach. Dokáže navrhovať, overovať a implementovať nové výskumné a pracovné postupy s využitím moderných informačných prostriedkov s flexibilným prístupom a celoživotne sa vzdelávať.

Profil absolventa

Absolvent tretieho stupňa vysokoškolského štúdia histórie má rozsiahle všeobecné komplexné a ucelené vedomosti v oblasti všeobecných a slovenských politických, hospodárskych, spoločenských a kultúrnych dejín. Jeho poznatky sa orientujú aj na špecifické problémy historickej vedy v rámci poznania kauzálnych vzťahov v rámci odboru, kde dokáže nové postupy, riešenia a teórie. Svoje poznatky dokáže argumentačne zdôvodniť písomne aj ústne, a to aj na národnej i medzinárodnej úrovni. Pri formulovaní cieľov výskumu a interpretácii jeho výsledkov zohľadňuje spoločenské, vedecké a etické aspekty. Je schopný koordinovať tím pri riešení výskumných úloh v príslušnom vednom odbore Absolvent vyštudoval históriu v kontexte úsilia o dialóg rozumu a viery v duchu katolíckej intelektuálnej tradície.

Bakalársky študijný program – učiteľstvo histórie

Ciele vzdelávania študijného programu

Nadobudnúť základné zručnosti a návyky, ktoré budú viesť k zdôvodnenému a kritickému poznaniu minulosti a osvojiť si schopnosť jasne komunikovať toto poznanie. Získať široké vedomosti o politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych dejinách ľudskej spoločnosti ako základ pre ďalšie vzdelávanie a pôsobenie v učiteľskom povolání. Identifikovať a vyhľadať historické pramene a spoľahlivé zdroje informácií a osvojiť si kritický prístup k primárnej a sekundárnej literatúre. Interpretovať dôkazy a historickú argumentáciu, vytvárať primerané historické vysvetlenia s využitím interdisciplinárneho prístupu. Samostatne formulovať svoje závery a prezentovať ich ústnou a písomnou formou. Poznať základné princípy a obsah výučby histórie na základných a stredných školách a to v úzkom prepojení s vlastnou reflexiou vyučovania histórie a zužitkovaním vedomostí nadobudnutých v učiteľskom základe.

Profil absolventa

Absolvent bakalárskeho študijného programu učiteľstvo histórie v kombinácii získa úplné vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v študijnom odbore učiteľstvo a pedagogické vedy. Absolvent má komplexné vedomosti o dôležitých udalostiach z politických, hospodárskych, spoločenských a kultúrnych dejín. Dokáže identifikovať a argumentačne zdôvodniť kľúčové udalosti historického vývoja. Výborne sa orientuje v primárnych a sekundárnych prameňoch

historického výskumu. Má kritické myslenie a dokáže formulovať svoje myšlienky ústne aj písomne. Na základnej úrovni chápe socializačný a výchovný proces v širších sociálno-vedných súvislostiach. Je pripravený na kontinuálne vzdelávanie. Ako absolvent učiteľstva chápe socializačný a výchovný proces v širších sociálno-vedných súvislostiach. Pozná princípy tvorby a projektovania pedagogického prostredia príslušných vekových kategórií, ako aj aktuálnu školskú legislatívu. Je spôsobilý metodicky spracovať konkrétne pedagogické programy a realizovať špecifické programy pre jednotlivé časti obsahu výchovy a vzdelávania. Absolvent získal vedomosti a zručnosti z oblasti sociálno-vedného základu a pedagogicko-psychologického základu. Absolvent bakalárskeho stupňa štúdia učiteľstva je schopný uplatniť sa ako asistent učiteľa na nižšom a vyššom stupni sekundárneho vzdelávania. Ďalej ako pomocný pedagóg voľného času, pracovník štátnej a verejnej správy pre príslušnú oblasť.

Magisterský študijný program – učiteľstvo histórie

Ciele vzdelávania študijného programu

Nadobudnúť pokročilé zručnosti a návyky, ktoré budú viesť k zdôvodnenému a kritickému poznaniu minulosti a aplikovať schopnosť jasne komunikovať toto poznanie vo výchovno-vzdelávacom procese. Získať komplexné a hlboké vedomosti o politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych dejinách ľudskej spoločnosti ako základ pre pôsobenie v učiteľskom povolaní. Identifikovať, vyhľadať a posúdiť historické pramene a zdroje informácií. Kriticky pristupovať k primárnej a sekundárnej literatúre. Adekvátne zhodnotiť historickú argumentáciu a historické rozprávanie. Interpretovať dôkazy a historickú argumentáciu, vytvárať komplexnejšie historické vysvetlenia, uplatňovať relevantné metódy a teórie historického výskumu. Samostatne formulovať svoje závery a prezentovať ich ústnou a písomnou formou. Poznať základné princípy a obsah výučby histórie na základných a stredných školách a to v úzkom prepojení vlastnej skúsenosti s vyučovaním histórie a zužitkovaním vedomostí nadobudnutých v pedagogickom základe.

Profil absolventa

Absolvent magisterského študijného programu učiteľstvo histórie v kombinácii získa úplné vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore učiteľstvo a pedagogické vedy. Absolvent magisterského stupňa štúdia učiteľstva histórie je spôsobilý byť učiteľom vyučovacieho predmetu dejepis. Má hlboké teoretické vedomosti o procese socializácie a výchovy. Ovláda obsahy všeobecného vzdelávania a obsah predmetu dejepis. Okrem učiteľskej spôsobilosti dokáže participovať na tvorbe metodických materiálov pre výučbu. Absolvent je spôsobilý vykonávať samostatne profesiu učiteľa na úrovni nižšieho a vyššieho sekundárneho vzdelávania. Dokáže projektovať, realizovať a reflektovať edukačné činnosti v rámci svojej predmetovej špecializácie. Má vedomosti a skúsenosti v oblasti metodológie výskumu dejepisu, v edukačných vedách všeobecne a v rámci didaktiky dejepisu. Absolvent magisterského stupňa štúdia učiteľstva je spôsobilý byť učiteľom predmetov prislúchajúcich jeho špecializácii. Absolvent môže pôsobiť ako učiteľ príslušných predmetov na úrovni nižšieho a vyššieho sekundárneho vzdelávania, ako metodik pre výučbu konkrétnych predmetov a predmetových skupín.

Štúdium absolvoval v kontexte úsilia o dialóg rozumu a viery v duchu katolíckej intelektuálnej tradície.

Absolvent môže pôsobiť v základnom výskume (samostatná a tímová vedecká práca), ako aj v oblasti vzdelávania (najmä ako vysokoškolský učiteľ) či v aplikovanom výskume v príbuzných vedných oblastiach, v mimovládnom sektore a pod.

IV. INFORMÁCIE O VÝSKUMNEJ, UMELECKEJ A ĎALŠEJ TVORIVEJ ČINNOSTI

4.1 Zameranie tvorivej činnosti

Katedra histórie FF KU v Ružomberku sa v roku 2024 zameriavala najmä na výskum v oblasti kultúrnych dejín, čo považujeme za jednu zo svojich hlavných priorít. Okrem toho sa členovia katedry sústredili aj na riešenie problémov spojených s dejinami rehoľných komúní, architektúry v antickom Ríme, katolíckych osobností, regionálnych alebo cirkevných dejín a iných, závažných tém. Na medzinárodnej úrovni pokračoval výskum na téme: Peripheries v spolupráci s Nanovic Institute, Notre Dame University (USA).

4.2 Projektová činnosť

Podané projekty (domáce):

- VEGA 1/0601/25 Charizma františkánov a stredoveké Uhorsko, 2025 – 2027, Hlavný riešiteľ: Miroslav Huťka,
- VEGA, Jozef Lukačovič: kňaz, politik a funkcionár, hlavný riešiteľ: Peter Olexák, spoluriešiteľ: Michal Marťák.

Podané projekty (zahraničné):

Podporené projekty (riešené v roku 2024, domáce):

- VEGA: č. 1/0397/21 Epidémie a protiepidemiologické opatrenia na území Slovenska v dlhom 19. storočí – PhDr. Michal Marťák, PhD.
- KEGA: doc. Mgr. Marek Babic, PhD. (vedúci riešiteľ): Tvorba podcastovej relácie o dejinách a kultúre neskorej antiky. KEGA 005KU-4/2023
- KEGA E-learning ako inovatívna forma univerzitného a celoživotného vzdelávania v odbore slovenské dejiny č. II. KEGA 027UK-4/2022 (2022 – 2024). (FF UK Bratislava, riešiteľ za KH FF KU v Ružomberku: Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník, PhD.)
- Tvorba podcastovej relácie o dejinách a kultúre neskorej antiky. KEGA 005KU-4/2023 (2023 – 2024). Spoluriešiteľ: Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník, PhD. a Mgr. Miroslav Huťka, PhD.
- APVV Úloha slovenčiny v Uhorsku v ranom novoveku. APVV-20-0598 (2021 – 2024). FF UK Bratislava, riešiteľ za KH FF KU v Ružomberku: Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník, PhD. (spoluriešiteľ)

Podporené projekty (riešené v roku 2024, zahraničné):

Tabuľka 1 Prehľad počtu podaných výskumných projektov v roku 2024

PREHLAD POČTU PODANÝCH VÝSKUMNÝCH PROJEKTOV	
APPV	0
KEGA	0
VEGA	2
INÉ DOMÁCE	0
ZAHRANIČNÉ	
Celkový súčet	2

Tabuľka 2 Prehľad počtu podporených výskumných projektov v roku 2024

PREHLAD POČTU PODPORENÝCH VÝSKUMNÝCH PROJEKTOV	
APPV	1
KEGA	2
VEGA	1
INÉ DOMÁCE	0
ZAHRANIČNÉ	0
Celkový súčet	4

Tabuľka 3 Počet tvorivých pracovníkov a počet študentov zapojených do projektovej činnosti

POČET VEDECKO-VÝSKUMNÝCH PRACOVNÍKOV ZAPOJENÝCH DO PROJEKTOVEJ ČINNOSTI						
	Počet * tvorivých pracovníkov **	% z celkového počtu tvorivých pracovníkov	počet študentov*			% z celkového počtu študentov
			I. st	II. st	III. st	
	5	100%	0	0	3	100 %

*uvádza sa fyzický počet

** vysokoškolskí učitelia, výskumní pracovníci alebo umeleckí pracovníci

4.3 Publikačná a umelecká činnosť

Knihy:

OLEXÁK, Peter - ZAHRADNÍKOVÁ, Zuzana. *Žaškovskí. Hudba jedného rodu*. Ružomberok : Society for human studies, 2024. 199 s. ISBN 978-80-974339-1-8.

Indexované časopisy (CC, WoS, Scopus):

ID: 1271639 | Architecture and pleasures in private baths in Imperial Rome. A perception of spa luxury according to ancient Latin authors / Babic, Marek [Autor, 100%]. – [recenzované]. – DOI 10.5817/GLB2024-2-3 In: *Graeco-Latina Brunensia* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Brno (Česko) : Masarykova univerzita. – ISSN 1803-7402. – ISSN (online) 2336-4424. – Roč. 29, č. 2 (2024), s. 15-27 [tlačaná forma] [online]

ID: 1284199 | Oslava krásy a prepychu v rezidenčnej architektúre. Publius Papinius Statius: Villa Tiburtina Manilii Vopisci. Balneum Claudii Etrusci = A Praise of Beauty and Luxury in Residential Architecture. Publius Papinius Statius: Villa Tiburtina Manilii Vopisci. Balneum Claudii Etrusci / Babic, Marek [Autor, 100%]. – [recenzované]. – DOI 10.54937/kd.2024.15.2.216-234 In: *Kultúrne dejiny* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Ružomberok (Slovensko) : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1338-2209. – ISSN (online) 2989-3313. – Roč. 15, č. 2 (2024), s. 216-234 [tlačaná forma] [online]

ID: 1297704 | Františkánsky konvent Panny Márie v Solivare - jeho história a knižná kultúra = Franciscan Convent of the Virgin Mary in Solivar - its history and book culture / Hučka, Miroslav [Autor, 50%] ; Baloga, Martin [Autor, 50%]. – [recenzované]. – DOI 10.17846/SHN.2024.28.2.388-404 In: *Studia Historica Nitriensia* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Nitra (Slovensko) : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre. – ISSN 1338-7219. – ISSN (online) 2585-8661. – Roč. 28, č. 2 (2024), s. 388-404 [tlačaná forma] [online]

OLEXÁK, Peter. Priebeh reformácie a rekatolizácie dolnooravskej farnosti Veličná. In: *Historia ecclesiastica: časopis pre dejiny cirkvi a náboženstiev v strednej Európe*. Prešov : Prešovská univerzita v Prešove. – ISSN 1338-4341. – roč. 15, č. 2 (2024), s. 3 – 14.

Ostatné významné publikácie:

ID: 1201484 | Spišské diecézne múzeum v Spišskej Kapitule / Marťák, Michal [Autor, 100%] In: *Pamiatky a múzeá* [textový dokument (print)] [elektronický dokument] : revue pre kultúrne dedičstvo. – Bratislava (Slovensko) : Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Bratislava (Slovensko) : Slovenské národné múzeum. – ISSN 1335-4353. – ISSN (online) 1336-0949. – Roč. 73, č. 2 (2024), s. 50-53 [tlačaná forma] [online]

Joannes Bárdoši's Reflections on the Ethnogenesis of the Nations of Central and Eastern Europe = Uvidi povjesničara Joannesa Bárdošija o etnogenezi naroda Srednje i Istočne Europe = Vladimír Olejník: Postrehy historika Joannesa Bárdošiho o etnogenéze národov strednej a východnej Európy; The Heritage of important Slovak and Croatian Latinists, 4 [14.06.2023-17.06.2023, Osijek, Chorvátsko] In: *Studia Carpathico-Adriatica* (4. Baština znamenitih slovačkih i hrvatskih latinista) / Holjevac, Željko – Homza, Martin – Matasovič, Maja – Zavarský, Svorad (eds.); Barišić, Rudolf [Recenzent] ; Biočić, Ana [Recenzent] ; Blažević, Zrinka [Recenzent]. – 1. vyd. – Záhreb (Chorvátsko) : Sveučilište u Zagrebu, 2023. – ISBN 978-953-8349-60-7, s. 51-62.

Z minulosti Spiša (31): ročenka Spišského dejepisného spolku v Levoči : Venované pamiatke doc. PhDr. Jozefa Sulačeka, CSc. / Olejník, Vladimír – Soják, Marián (eds.); Domenová, Marcela [Recenzent] ; Hučka, Miroslav [Recenzent]. – 1. vyd. – Levoča (Slovensko) : Spišský dejepisný spolok v Levoči, 2023. – 267 s. – ISBN 978-80-974875-0-8

OLEXÁK, Peter. Príspevok k výskumu cirkevnej správy na Spiši v kontexte donačnej listiny Bela IV. z roku 1264. In: *Aktuálne otázky výskumu humanitných vied* 6. Ružomberok : VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2024, s. 88-106 ISBN 9788056111246.

OLEXÁK, Peter. Laudatio funebris on the Occasion of the Funeral of the Spiš Governor of the Hungarian Palatine Stanislav III. Thurzo (1576 – 1625) DOI 10.54937/dspt.2024.24.1.58-67
In: *Disputationes scientificae Universitatis Catholicae in Ružomberok*. Ružomberok : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1335-9185. – Roč. 24, č. 1 (2024), s. 58-67.

OLEXÁK, Peter. Sacks, Jonathan. Týdenní čtení z Tóry. Leviticus: Kniha svatosti.
In: *Verba Theologica : teologický časopis*. Košice : Katolícka univerzita v Ružomberku. Teologická fakulta, Ružomberok : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1336-1635. – ISSN (online) 2644-4844. – Roč. 23, č. 2 (2024), s. 96-98.

OLEXÁK, Peter. Od najstaršej písomnej zmienky po rok 1526. In: SOJÁK, Marián (ed.). *Batizovce kedysi a dnes (1264 – 2024)*. Batizovce : Obec Batizovce, 2024. – ISBN 978-80-570-6159-5, s. 88-109.

OLEXÁK, Peter. Dejiny rímskokatolíckej farnosti In: SOJÁK, Marián (ed.). *Batizovce kedysi a dnes (1264 – 2024)*. Batizovce : Obec Batizovce, 2024. – ISBN 978-80-570-6159-5, s. 220-265.

OLEXÁK, Peter. Editoriál In: *Kultúrne dejiny*. Ružomberok : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1338-2209. – ISSN (online) 2989-3313. – Roč. 15, č. 1 (2024), s. 1-2.

OLEXÁK, Peter. Editoriál In: *Kultúrne dejiny*. Ružomberok : Katolícka univerzita v Ružomberku. VERBUM - vydavateľstvo KU. – ISSN 1338-2209. – ISSN (online) 2989-3313. – Roč. 15, č. 2 (2024), s. 133-133.

4.4 Doktorandské štúdium

Na Katedre histórie FF KU bolo poskytované doktorandské štúdium v študijnom programe História (študijný odbor História a archeológia, ISCED-F: 0222), a to v dennej aj externej forme. V roku 2024 študovali v tomto programe štyria denní doktorandi a traja externí doktorandi.

Publikácie doktorandov:

ŠTÚDIA:

ADAMČÍKOVÁ, Annamária. Latinčina ako predmet diskusie v rámci reformy strednej školy v 1. ČSR. Význam klasického vzdelania. In *Historia scholastica*, 2024, roč. 10, č. 2, s. 227 – 261. DOI 10.15240/tul/006/2024-2-010 link <http://www.historiascholastica.com/cs/hs-22024>

JANČOVÁ, Katarína – DVORSKÝ, Štefan (eds.). *Aktuálne otázky humanitných vied VI.* Ružomberok : Verbum, 2024, 205 s. ISBN 978 – 80 – 561 – 1124 – 6 (vedecký zborník)

JANČOVÁ, Katarína – DORKOVÁ, Beáta (eds.). *Aktuálne otázky humanitných vied VII.* Ružomberok : Verbum, 2024, ISBN 978 – 80 – 561 – 1139 – 0 (vedecký zborník)

JANČOVÁ, Katarína. ARS MORIENDI Ako Životný Koncept Na Území Dnešného Slovenska v Období Novoveku. In KARDIS, Mária – RYBANSKÝ, Róbert – ŠANDALOVÁ, Michaela (eds.). *HOMO PEREGRINUS Človek Ako Pútnikna Ceste Životom.* Prešovská univerzita v Prešove : Gréckokatolícka teologická fakulta, 2024, s. 16–25. ISBN 978-80-555-3293-6

JANČOVÁ, Katarína. Novoveká pohrebná kázeň ako komunikačné médium (na príklade kázne venovanej Kataríne Ujfaluši). In *DOKOR 2024: Recenzovaný zborník z medzinárodnej interdisciplinárnej doktorandskej konferencie.* 2024, Ružomberok : VERBUM, 2024, s. 185-192. ISBN 978-60-561-1102-4. Dostupné na: <https://doi.org/10.54937/2024.9788056111024.185-192>

DVORSKÝ, Štefan. Ladislav Holdoš a občianska vojna v Španielsku (1936-1939). In: JANČOVÁ, Katarína – DORKOVÁ, Beáta (eds.). *Aktuálne otázky humanitných vied VII.* Ružomberok : Verbum, 2024, s. 104- 122. ISBN 978 – 80 – 561 – 1139 – 0

JANČOVÁ, Katarína: Rétorika útechy: Pohrebné kázne ako nástroj emocionálnej regulácie na príklade kázni nad Katarínou Wartensleben. In: JANČOVÁ, Katarína – DORKOVÁ, Beáta (eds.). *Aktuálne otázky humanitných vied VII.* Ružomberok : Verbum, 2024, s. 123- 142. ISBN 978 – 80 – 561 – 1139 – 0

Recenzia:

ČECHOVÁ, Františka. Ecce homo! Krížová cesta dona Titusa Zemana, mučeníka za záchranu kňazských povolání. Bratislava : Ústav pamäti národa, 2022, 248 s. ISBN 978-80-8257-004-8 (ADAMČÍKOVÁ, Annamária. In *Kultúrne dejiny*, 2024, roč. 15, č. 1.)

SCHOLTEN, Koen – ENENKEL, A.E. Karl – MIERT, Dirk van (eds.). *Memory and Identity in the Learned World. Community Formation in the Early Modern World of Learning and Science.* Brill : Leiden, 2022, 349 s. ISBN 978-90-04-50714-2.

(JANČOVÁ, Katarína. In *Kultúrne dejiny*, roč. 15, č. 1, s. 116 – 119.)

Prehľad mobilit a pobytov doktorandov na zahraničných inštitúciách

	Meno	Hosťovská inštitúcia	Trvanie	Typ mobility
1.	Annamária Adamčíková	Ústav řeckých a latinských studií	8.1.2024 – 29. 2. 2024	Výskumný pobyt

2.	Samuel Červeňanský	Ústav klasických studií Masarykova univerzita Brno	1.2.2024-29.3.2024	Krátkodobá výskumná mobilita

4.5 Excelentná tvorivá činnosť

Excelentné výskumné tímy

V rámci americkej projektovej schémy Nanovic Institute, Notre Dame University, USA (august-december 2024), bol Marek Babic, člen Katedry histórie, vedúcim medzinárodného tímu pre výskum kultúrneho konceptu „Peripheries“. Viedol externý tím pre etnografický a historický výskum v obci Partizánska Lupča. Výstupom bude vedecká štúdia v anglickom jazyku, v spoluautorstve s americkými partnermi, a vedecká monografia o skúmanej obci, v slovenskom jazyku. Ďalší členovia tímu: Mgr. Ján Golian, PhD., Mgr. Samuel Červeňanský, PhD., Mgr. Mária Timčíková, Mgr. Lukáš Tkáč, PhD.

Prepojenosť výskumu s praxou

Systém spolupráce s praxou/odberateľmi

Ing. Arch. Magdaléna Janovská – Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník, PhD.: Architektonicko-historický a umelecko-historický výskum: Biskupský palác (Č. v ÚZPF: 2371/1), Spišská Kapitula 9, Spišské Podhradie, A) Archívny výskum. Financované z grantovej schémy MK SR Obnovme si svoj dom. Objednávateľ výskumu: Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Spišské Podhradie.

Podpora vyhľadávania využitia výstupov výskumu

Veľmi dobré kontakty má katedra história s Televíziou Lux, s ktorou spolupracuje na tvorbe niekoľkých relácií. Ich obsah vychádza z výskumu, ktorý katedra realizuje najmä v oblasti cirkevných dejín. Členovia katedry sú vyhľadávaní aj za účelom spolupráce s miestnou samosprávou pri tvorbe publikácií s regionálnym zameraním a pri rôznych formách expertízy a konzultácie.

Tvoriví pracovníci Katedry histórie FF KU sú hosťami verejných diskusií, prednášok a workshopov:

- Televízia Lux: Zabudnuté poklady - séria Hradné kaplnky: zabudnuté poklady v tieni hradov (V. Olejník):
Kaplnka Svätého kríža, Kežmarský hrad – premiéra 19. 01. 2024,
Kaplnka s oltárom Očisťovania Panny Márie, Hrad Lupča – premiéra 16. 02. 2024,
Kaplnka sv. Michala archanjela, Oravský hrad – premiéra 15. 03. 2024,
Kaplnky Trenčianskeho hradu – premiéra 12. 04. 2024,

Kaplnka Nanebovzatia Panny Márie, hrad Červený kameň – premiéra 17. 05. 2024,

Starý zámok v Banskej Štiavnici – premiéra 21. 06. 2024.

- RTVs: SK Dejiny - Horný Spiš a Ľubovňa v starších dejinách – premiéra 19. 09. 2024 (V. Olejník)
- Televízia Lux: Zabudnuté poklady - séria Ľudová sakrálny architektúra (V. Olejník):
Kostol sv. Juraja, Žilina – Trnové – premiéra 27. 09. 2024,
Cerkev Ochrany Presvätej Bohorodičky z Mikulášovej, Skanzen Bardejovské kúpele – premiéra 25. 10. 2024,
Kostol sv. Alžbety zo Zábreže, Skanzen v Zuberci – premiéra 22. 11. 2024,
Cerkev sv. Michala archanjela z Matysovej, Ľubovniansky skanzen – premiéra 27. 12. 2024.
- Pozvaná prednáška s diskusiou o Učiteľsko-hudobníckej rodine Žaškovských, Žaškov 22. 10. 2024 (Peter Olexák).

V. ZAMESTNANCI

5.1 Štruktúra zamestnancov

- Profesori: doc. PhDr. Peter Olexák, PhD. (funkčné miesto profesor),
- Docenti: doc. Mgr. Marek Babic, PhD. (funkčné miesto docent), Mgr. Miroslav Hučka, PhD. (funkčné miesto docent), PhDr. Michal Marťák, PhD. (funkčné miesto docent), Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník, PhD. (funkčné miesto docent),
- Spolupracovníci z iných pracovísk fakulty: Mgr. Ivan Koniar, PhD.,
- Externí spolupracovníci: PaedDr. Jozef Zentko, PhD., doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc., prof. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD., Mgr. Ján Golian, PhD., Mgr. Tomáš Godiš, PhD., PhDr. Marián Soják, PhD., Mgr. Viliam Vaš,
- Interní doktorandi: Mgr. Annamária Admačíková, Mgr. Katarína Jančová, Mgr. Samuel Čeveňanský (do 8/2024), Mgr. Štefan Dvorský,
- Externý doktorand: RNDr. Kamila Pišová, Mgr. Matej Tatarka (do 8/2024), Mgr. Stanislav Žlnay (do 8/2024).

5.2 Pracovné prostredie

Mobility zamestnancov

Prehľad mobilit a pobytov zamestnancov fakulty na zahraničných inštitúciách

	Meno	Hosťovská inštitúcia	Trvanie	Typ mobility
1.	Marek Babic	Nanovic Institute, Notre Dame University, USA	28.8. – 13.12.2024	Výskumný pobyt, podporený hosťovskou inštitúciou

Podmienky, v ktorých sa vykonáva činnosť

Katedra histórie FF KU v Ružomberku sídli v hlavnej budove fakulty, kde má najmodernejšie vybavenie vrátane výpočtovej techniky a prístupu k niektorým dôležitým databázam. Rovnako moderné vybavenie poskytujú aj učebne, čo vedie ak zefektívneniu výchovno-vzdelávacieho procesu študijných programov, ktoré katedra zabezpečuje. Členovia katedry majú veľmi dobré kontakty so svojimi spolupracovníkmi na Slovensku aj v zahraničí a často cestujú na rôzne podujatia a konferencie, čo prispieva k rozvoju vzájomných vzťahov a internacionalizácie vedecko-výskumnej a vzdelávacej činnosti. Veľmi dobrú spoluprácu má katedra aj s administratívou fakulty, ktorá je nápomocná napríklad pri projektovej činnosti.